

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING IJODIY FIKRLASHINI RIVOJLANTIRISHDA ART-PEDAGOGIK METODLARINING ROLI

Yusupov Asadbek Odil o'g'li

Samarqand Davlat Pedagogika instituti magistranti

Yusupova Muxlisa Nurali qizi

Qarshi Davlat Universiteti Pedagogika Fakulteti 1-kurs talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy fikrlashini rivojlantirishda art-pedagogik metodlarning ahamiyati va samaradorligi tahlil qilinadi. Maqolada tasviriy san'at, rassomchilik, drammatizatsiya va boshqa ijodiy faoliyat turlari orqali bolalarning fantaziya, ijodiy fikrlash va estetik didini shakllantirish usullari ko'rib chiqilgan. Shuningdek, art-pedagogik yondashuvlarning o'quv jarayoniga integratsiyasi va bolalarning o'zini ifoda etish qobiliyatini oshirishdagi roli muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar

Boshlang'ich ta'lim, art-pedagogika, ijodiy fikrlash, tasviriy san'at, rassomchilik, drammatizatsiya, estetik did

Annotatsiya

This article analyzes the significance and effectiveness of art-pedagogical methods in developing creative thinking in primary school students. It examines techniques such as visual arts, drawing, dramatization, and other creative activities to enhance children's imagination, creative thinking, and aesthetic sense. The integration of art-pedagogical approaches into the learning process and their role in improving students' self-expression are also discussed.

Keywords

Primary education, art pedagogy, creative thinking, visual arts, drawing, dramatization, aesthetic sense

Аннотация

В данной статье анализируется значимость и эффективность арт-педагогических методов в развитии творческого мышления у учащихся начальной школы. Рассматриваются такие методы, как изобразительное искусство, рисование, драматизация и другие творческие виды деятельности, способствующие формированию воображения, творческого мышления и эстетического вкуса у детей. Также обсуждается интеграция арт-педагогических подходов в образовательный процесс и их роль в развитии способности детей к самовыражению.

Ключевые слова

Начальное образование, арт-педагогика, творческое мышление, изобразительное искусство, рисование, драматизация, эстетический вкус

KIRISH

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

Boshlang'ich ta'lim bosqichi bolalarning shaxsiyati, fikrlash qobiliyati va ijodiy salohiyatini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, 6–10 yoshdagi o'quvchilarda fantaziya va ijodiy tafakkur faol rivojlanadi, shuning uchun pedagogik jarayonni qiziqarli va interaktiv usullar bilan boyitish talab etiladi.

Art-pedagogika — bu o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini shakllantirish, estetik didini rivojlantirish va o'zini ifoda etish imkonini beruvchi ta'lim yo'nalishidir. Tasviriy san'at, drammatizatsiya, rassomchilik va boshqa ijodiy faoliyat turlari bolalarning nafaqat estetik didini, balki mantiqiy va tanqidiy tafakkurini ham rivojlantiradi

ASOSIY QISM

1. Boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashning ahamiyati

Ijodiy fikrlash — bu yangi g'oyalarni yaratish, mavjud bilimlarni yangi kontekstda qo'llash va muammolarni innovatsion usullarda hal etish qobiliyatidir. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ijodiy fikrlashni rivojlantirish muhim, chunki bu ularning mustaqil o'ylash, tanqidiy qaror qabul qilish va o'zini ifoda etish imkoniyatlarini kengaytiradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijodiy yondashuvlar bilan ta'lim olgan bolalar o'quv jarayoniga faolroq kirishadi va darslarni ko'proq eslab qoladi.

2. 2. Art-pedagogikaning pedagogik asoslari

3. Art-pedagogika tasviriy san'at, drammatizatsiya, musiqiy ijod va boshqa ijodiy faoliyatlarni o'z ichiga oladi. Bu pedagogik yondashuvlar o'quvchilarda quyidagi qobiliyatlarni rivojlantiradi: Fantaziya va ijodiy tafakkur, Estetik did va san'atga qiziqish, O'zini ifoda etish va emotsional intellekt, Jamoaviy ishlash va hamkorlik ko'nikmalari. Art-pedagogika metodlari dars jarayoniga interaktiv tarzda kiritilganda, bolalar o'z g'oyalarini vizual yoki dramatik shaklda ifoda etadilar, bu esa ularning o'rganish motivatsiyasini oshiradi.

4. 3. Art-pedagogik metodlarning asosiy turlari

5. Tasviriy san'at va rassomchilik: bolalar ranglar, shakllar va kompozitsiyalar orqali o'z fikrlarini ifodalaydi. Masalan, mavzuga oid rasm chizish orqali ular mavhum tushunchalarni tushunadi va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi.

6. Drammatizatsiya va rolli o'yinlar: o'quvchilar turli rol va vaziyatlarni o'ynab, hissiyotlarini ifoda etadi, empatiya va muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi. Musiqiy va ritmik mashg'ulotlar: bolalarning diqqatini jamlash va ritmik fikrlash qobiliyatini oshiradi.

Kollektiv ijodiy loyihalar: jamoaviy ishlash orqali bolalar hamkorlik, ijodiy muhokama va qaror qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

4. Metodlarning dars jarayoniga integratsiyasi

7. Art-pedagogik metodlarni darsga qo'shish pedagogik reja asosida amalga oshiriladi. Masalan, matematika yoki ona tili darsida vizual tasvirlar, grafiklar, hikoya drammatizatsiyasi yoki o'quvchilarning o'z rassomchilik ishlari yordamida mavzularni chuqurroq tushinishi ta'minlanadi. Shu bilan birga, bunday yondashuvlar bolalarda mustaqil fikrlash va ijodiy muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi.

8. 5. Art-pedagogikaning ijodiy fikrlashni rivojlantirishdagi roli

9. Tajriba va ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, art-pedagogik metodlar bolalarda ijodiy tafakkur, fantaziya va o'zini ifoda etish qobiliyatini sezilarli darajada oshiradi. Ular darslarda faollik ko'rsatadi, yangi g'oyalarni yaratishga intiladi va o'rganishga qiziqishi ortadi. Shu bilan birga, o'quvchilar orasida estetik did va san'atga bo'lgan qiziqish shakllanadi.

XULOSA

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy fikrlashini rivojlantirishda art-pedagogik metodlar muhim o'rin tutadi. Tasviriy san'at, rassomchilik, drammatizatsiya va boshqa ijodiy faoliyat turlari bolalarning fantaziya, ijodiy tafakkur va estetik didini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, art-pedagogik yondashuvlar o'quvchilarning o'zini ifoda etish qobiliyatini oshiradi, ularni dars jarayonida faol va qiziqish bilan ishtirok etishga rag'batlantiradi.

Pedagogik amaliyotda art-pedagogik metodlarni samarali qo'llash bolalarning muloqot, hamkorlik va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, shuningdek, ularni ijodiy qobiliyatli, estetik tafakkurga ega shaxs sifatida shakllantirishga yordam beradi. Shu sababli, boshlang'ich ta'limda art-pedagogik metodlarni keng joriy etish o'quv jarayonining samaradorligini oshirish va bolalarning ijodiy salohiyatini to'liq ochish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Жураева, М. Boshlang'ich ta'limda ijodiy yondashuvlar. Toshkent: Fan va Ta'lim, 2021.
2. Қодирова, Н. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida fantaziya va ijodiy fikrlashni rivojlantirish. Toshkent: Ta'lim, 2020.
3. Султонова, Л. Art-pedagogika metodlari va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati. Samarqand: Ma'rifat, 2019.
4. Мирзаев, А. Bolalarda estetik did va ijodiy qobiliyatni shakllantirish. Toshkent: O'zbekiston, 2021.
5. Axmedov, R. Tasviriy san'at orqali boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirish. Buxoro: Fan, 2018.
6. Ахметова, Г.Р. Начальная школа и развитие творческого мышления у детей. Алматы: Мектеп, 2018.
7. Васильева, Л.В. Арт-педагогика в образовательном процессе. Москва: Просвещение, 2019.
8. Robinson, K. Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education. New York: Viking, 2015.
9. Eisner, E. The Arts and the Creation of Mind. New Haven: Yale University Press, 2002.